

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: BENEDEK JÁNOS. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: SZÉKELY IMRE.</p> <p>POLITIKAI ROVATVEZETŐ: Dr. BOROSS LAJOS.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota, első emelet, az udvarban.</p>
--	---	---

A délvidéki szociálizmus

— február 4.

Nagy figyelemmel s éber érdeklődéssel kell ügyelni most a Délvidék bajaira. Egy esztendő óta három déli megyében, Arad-, Torontál- és Temesmegyékben — de szórva másutt is — nyugtalan a nép. Elégedetlen mindennel. Egy más társadalmi rend után áhít, s a mely éppen ezért utopisztikusan elérhetlen. Nálunk pedig szintén győzelmesen nyomul előtérbe a szociálizmus.

A Délvidék népének mozgolódását, elégedetlenségét veszedelmes megnyilvánulásai folytán már eleve is rendkívül fontos dolognak tartottuk, mely provokálja a vele való foglalkozást.

A Hazánk most szintén foglalkozik e kérdéssel és tudósítója most számol be eredményéről kutatásainak. Vizsgálódásainak színhelye Arad megye általánosságban; különösen pedig Békéssalonnai északi része, a mely eddig a legtipikusabb jelenségeket mutatta. Talpas, a hol alig három hete volt zendülés, Seprős, a hol a mult esztendőben hét lázadó lett a csendőrgolyók áldozata, Csermő, Somoskés, Barakony, Vadász és Apáti, a mely községek mindegyikének lakossága nem annyira szociálistikus, mint inkább anarkista elveket vall.

Vizsgálódásainak eredményeképpen megállapítja a Hazánk:

1. hogy a szociálizmus magvát budapesti szociálisták plántálták el: üzleti alapon. Elmondhatni, hogy ők nagy kereskedelmet folytattak a szociálista elvek czélgére alatt; mert a milyen jözejimet csak lehetett találni, — ez pedig volt bőven — megszarolták a népet;

2. hogy Aradmegyében majdnem kizárólag az oláhlakta vidékeken terjedt el e baj, melynek oka részint a birtokviszonyokban, részint a faji jellegben keresendő. Tulnyomó a földnélküli család s a törpe-birtok közöttük; az alacsony intelligenciájú oláh nép pedig már természeténél fogva is könnyen fanatizálható. Hozzájárul ehez még az adózás rendkívüli súlyos terhe, a népoktatás elhanyagoltsága, a közutak kriminális rossz volta, járhatlansága, a burkoit uzsora stb., a melyek már magukban véve is elegendők bizonyos fokú elégedetlenség megérlelésére;

3. hogy fenyegető veszedelemmel állunk szemben, a melynek szanálásáról minél gyorsabban gondoskodni kell.

Látnivaló, hogy a Hazánk álláspontjában sok az elfogultság. Sokkal tárgyilagossabb a Budapesti Hírlap mai czikke, a mely nemzetiségi szempontból fogja föl a kérdést.

A szerbek és románok azok, — írja a B. H. — kikről naponta jelentik, hogy zavarognak, hogy megostromolják a község-házát és kiűzik a faluból a nekik nem tetsző községi jegyzőt és bírót. S mindannyiszor kitűnik, hogy az elégedetlenkedő szerbek vagy románok szociálista izgatás hatása alatt üzik az anarkiát. S a hírek váratlanul érkeznek, mert oda se figyeltünk, mialatt a szociálizmus nagy tért hódított hazánk nemzetiségei között, melyek alkalmasnak bizonyultak a nemzetközi világmegváltást ígérő eszmék befogadására. Most már a nemzetiségi vidékeken szervezett szociálistákkal állunk szemben, a kik szokatlan buzgalommal és lelkiismeretességgel halad-

nak a budapesti központtól megszabott ösvényen, a mely az 6 hitük szerint a teljes szabadsághoz és egyenlőséghez vezet.

A nemzetiségek között észrevétlenül, de tervszerűen hintette el Marx és Lassalle eszméinek magvát a két szociálista párt: a nemzetközi- és az ujjászervezett szociálista párt. A rohamos hódításnak a szociálista pártok aligha örülnek, mert a nép befogadta ugyan a sokat ígérő tanítást, de azt meg nem értette s ennek következménye az a sok apró zavargás, a mely a legutóbbi hetekben előfordult.

Igy van ez főleg a délvidéki szerbek között. A szerb szociálistáknak nagy része parasztgazda, kinek van annyi födecskéje, hogy magának gondtalan megélhetést biztosítson, ha ugyan nem volna állandó meghasonlásban a közigazgatás embereivel. A nemzetközi szociálista párt kőtégtelenül nagy hódítást teit a délvidéki szerbek között. Krassó Szörény vármegyének fele tele van szociálistával.

Torontál vármegyében a szerbek vezetnek. Nagybeeskerek, Pancsova és Dolova a három középpont, honnan az agitáció kiindul. A románok legerősebb fészke Németbogságban van. E megyének eredetileg Bánlak nevű helységében hódított legelőször a szociálizmus s innen indult ki a román szociálista agitáció. Itt azonban nem sokáig virágzott, mert e község nem bizonyult alkalmas talajnak. Annál jobban terjedt a környéken. Románbogsán, Nagytörök, Kistorák és Óbéba községekben erősen szervezkedik a román nép, mely bizik abban, hogy a szociálizmus útján kiküzdí magának azokat a rég elvesztett kedvezményeket, melyeket mint határvidéki lakosok élveztek. A szociál-

Kurucz-nóták.*

I.

Bucus-ének kedveséhez.

Hervad már, hervad már
A virág a száron,
Láttad-e, láttad-e virágos kis kerted
Kökényszemű párom,
Kökényszemű párom.

Ha láttad, ha láttad,
Nézz ki azért mégis,
Bucsuzik a hulló levendula, jácmin,
Bucsuzkodom én is,
Bucsuzkodom én is.

Hódos paripámon
Viadalra szállok,
Virágokkal ékes ablakodnál, édes,
Hajh, utólszor állok,
Hajh, utólszor állok.

Alszol-e, nyugszol-e,
Én szerelmes társom?
Ebren légy bár, mit ér, ablakod
[nyílását]

* A Bulyovszky-díjjal jutalmaztatott.

Mindhiába várom,
Mindhiába várom.

A kit senki sem kér
Itthonmaradásra,
Én uram, teremtem, de könnyű is
[annak]

Messze bujdosása,
Messze bujdosása.

II.

A tiszabecsi harcokról való ének.

Tiszabecsi Tisza árja
Mardossa a partot,
Hej, sok beste-lelke német
Szürnyű halált halt ott.

Tiszabecsi nádas nádját
Vér festi pirosra,
Egy-kettőre tisztára, hej
A Tisza se mossa.

Tisza vize de sok embert
Visz le immár holtan...
— Tiszabecsi nagy csatában
Hej, én is ott voltam.

Álló napig küzdött ott
Kurucz meg a német.
„Nagy Rákóczi nem birjuk ma
Megvenni a révét.“

„Pedig nincsen táborunkban,
Tétlenül ki nézné,
De sok ifju nem lesz immár
A rév miatt vénné!“

Elmerült már a Tiszába
A nap veres lángja,
Borbély Balázs, jó Ocskay
Akkor kap lovára.

Ötszáz kemény kurucz marok
Markolja a kardot,
Vizsga szemmel úgy kutatják
Végiglen a partot.
„Gázlót néznek“, bizakodik
Magában a német,
— Rejtett ágyu tart megszállva
Valamennyi révét.

Ocskay meg, hol a viznek
Legmélyebb a medre,
— Élet, halál — ott csap át az
Elbizott németre.

lista románok minden vidéken megvan a maga különös helyi érdeke, melyet a szociálista szervezkedés erejével vél kiküzdöni.

Temes megyében a német elem van túlsúlyban, de ugyancsak Temesvárról, a délvidéki középpontból terjesztik a szociálisták a románok között. Ez meglehetősen eredményesen folyik. Most már számos román község van, melyben történt hódított a szociálisták. — Erősen szervezett helyek: Temeskubin, Párta és Temesbrázsa. Temes megyének délnyugati vidékén nagy számban vannak szerbek és ezek között is tekintélyes a szociálisták száma. Temeskubin, Bavaniste, Párta és Versecz a temes megyei szerb szociálisták négy főhelye, honnan szüntelenül terjesztik az eszmét, különösen a szomszédos megye lakosságában.

Bács-Bodrog megyében is sok a szerb és következésképp a szociálisták oda is elmentek. A Bácskában négy főhelye van a szociálista-szervezetnek, a megye négy legnagyobb városa: Zombor, Szabadka, Titel és Ujvidék. Bácskából a horvátok közé ékeltek szerbeket hódítja a szociálisták s habár Horvátországban külön, önálló középpont van, a szeréms megyei szociálisták a budapesti középponttal csatlakoztak. Szeréms megyében különösen Irik, Mitrovicza és Zimony a szociálisták fészke.

A szerb szociálista komolyan fogja föl elvét. Most rohamlépésben hódítja meg a szociálisták a szerb népet, mely annyira komolyan veszi a dolgot, hogy sok helyütt sikerült a közönségi előljárást szociálista elvtársakból összeválogatni.

A románok koránt sem hasonlítanak a szerbekhez. Ezek egészen más szempontból fogják föl a szociálisták. Míg a szerb nép jómódu, a románokat kizárólag anyagi nyomorúság vetette a szociálisták karjai közé. Ezért a románok nem is politikai jogokért áhítoznak, hanem inkább anyagi megváltásukat keresik a szociálistákban. A délvidéki megyéken kívül a szociálisták Arad-, Bihar-, Szatmár-, Szilágy-, Alsófehér- és Szeben megye román népe között tett nagyobb hódítást.

Arad megyében két párt is igyekszik boldogítani a román népet: a nemzetközi

és az újjászervezett szociálista párt. A nemzetközi szociálista párt főhelye a vármegye székhelye, Arad. Nagy erővel hirdetik a szociálista ideát. Főhelyük Kisjenő, Kovaszincz és Székudvar. Az újjászervezett szociálisták főhelye Talpas és Seprős, ahol legutóbb nagy zendülés is volt.

Biharmegye az újjászervezett szociálisták féke. Főhelyük Bél és Tenke. A nemzetközi szociálisták ebben a megyében keveset hódítottak, csupán Magyar-Cséke, Dobrest, Rössina és Belényes környékén sikerült néhány községet megnyerniök.

A németek, illetve a svábok között nem igen terjedt el a szociálisták.

Igy áll a szociálisták ügye a Délvidéken. Szükséges, hogy a kormány és a társadalom a legteljesebb figyelemmel és éberséggel ügyeljen erre a kérdésre.

Osztálysorsjáték.

— február 4.

Az osztálysorsjáték ma már valóságos polgári háztartási cikk. Nem az, a mi a lutri volt. Lutrizni sokan lutriztak ugyan, de a középosztályhoz tartozók mégis némi szegyenkezéssel és inkább csak titokban. Nem úgy az osztálysorsjáték. Ez évről-évre inkább be van állítva a polgári háztartás költségvetésébe. És pedig: követel egy-egy polgári háztól évente negyven koronától fölfelé két-háromszáz koronáig, tartozik legalább két-háromszáz koronával. Ez a mérleg. Kissé rosszul egyensúlyozott mérleg azonban: a követel oldalon levő negyven korona súlyosabb a tartozik százainál és magafelé billenti ezt egészen. Ahányan vagyunk, vesszük az osztálysorsjegyet. Egészen, felet, negyedet vagy nyolczadot, a hogy telik. Sőt azontul is egy kicsit. Hiszen minden második nyer. És az elárúsítók gombamód szaporodó tömege özönként bocsátja rájuk a csábító, biztató, csalogató levelet, szerencseszámot és szerencsesorsjegyet. És mi veszünk, fizetünk, néha nyerünk is, többször veszünk, de az osztálysorsjáték

részvénytársaság egész bizonyosan nyer. Még pedig sokat, — erkölcstelenül sokat.

Ez a vállalat tudniillik állami monopóliumot élvez. Fizet az államnak — úgy gondolom — egy millió kétszáz ezer forintot évente s ennek fejében husz évre bérbe adta neki az állam az ország — játékszenvedélyét. Ez pedig kitünő bérlet. Belterjesebben mivelhető a legkitünőbb gazdaságnál. — Fáradság nélkül, munka nélkül szánt egyre mélyebben a vállalat ekéje s a belevetett mag egyre gazdagabban fizet. Az a pénz, a mi a lutri ment, tréfa ahhoz, mi az osztálysorsjátékban forog. És bizonyos az, hogy akár nyernek, akár nem, egyes játékosok, a játékba fektetett pénz, a legimproduktívabb, a legrombolóbb; mert munkaölő, erkölcsrontó, energia-pusztító. Az osztálysorsjáték az államnak egy erkölcstelen vállalata, azé az államé, a mely egyébként a játékot üldözi, abból eredő kötelezettségeket el nem ismer. Egy millió kétszáz ezer forintért bizony nem méltó az államhoz ez a vállalkozás.

Azonban ha feltétlenül szükséges ez a jövedelmi forrás és az állam kénytelen a mindenkinek tiltott játékot a maga monopóliumaként felhasználni, akkor kétszeresen súlyos megítélés alá esik az, hogy ezt a végtelenségig kihasználta és irtózatosan nagy jövedelmet hajtó pénzforrást az állam büdzséjében jóformán mit sem jelentő csekély összegért eladták egy részvénytársaságnak.

Előttünk fekszik ennek a vállalatnak 1903. évi mérlege. Tetszik tudni, micsoda nyereséget hozott e három és félmillió korona részvénytőke? Másfél millió koronát — negyvenhárom százalékat. Ez, ugyebár, csinos tiszta haszon? Ne tessék azonban megfelekedni arról, hogy ezenfelül még az elárúsítóknak is megvan az ő épen nem csekély nyereségük, a kik ugyan leginkább megérdemlik, mert legtöbb dolguk van tele.

A vállalat részvényesei 500 koronás részvényeik után ebben az évben 125 korona osztalékot fognak kapni. Ez nekik igen jó lehet. Tavaly csak 118 koronát kaptak. Örömmel fogják tehát az igazgatóság jelentéséből tudomásul venni, hogy a rossz gazdasági viszonyok a vállalatnak semmit sem ártottak, sőt használnak. Mentől rosszabbak a viszonyok, annál többet használnak. Jövőre remélhetőleg még több lesz a haszon, hiszen még többünknek lesz szükségünk arra, hogy egy nagyobb nyereséget kirántson.

Csak egy itt a bökkenő. Megtűrhető-e erkölcsei szempontból az, hogy egy türt vállalkozásnak, a melyet csak a kénytelenség és az államkassza végső szegénysége okolhat meg, ne az állam, ez az enyhítő körülményekre szorult szegény, huzza a hasznát, hanem magánvállalat lásson belőle 43 százalék hasznot? Megdöbbenő ez és szomorú benne az, hogy közel másfél évtizedig még változtatni nem lehet rajta.

Államgazdaságunk egyik jellemző tünete ez. Bevételeinket csupa improduktív, sőt romboló forrásból vesszük és lehetőleg úgy, hogy a forrás kiaknázása a legártalmasabb legyen. A föld alig hoz 5—6 százaléknál többet. Az ipari vállalkozások pangnak, a kereskedés küzködik.

Ötszáz kemény kurucz marok
A németet rontja,
Szárnyaszegve hull alá a
Sasos, tépett rongya.

Magosan leng, ott is marad
A libertás zászló...
— Így tett bizony Borbély Balázs,
S jó Ocskay László.

III.

Ugrós nóta.

Sárga, sárga, jó lovam sárga,
Itt van, itt a Betekints csárda.
Jó kurucz legények
Itt tanyáznak,
Az laboncz torára
Lakomároznak,
Ihajja, jó lovam
Jut neked is szóna.
Csuhajja, gazdád meg
Tánczba megyen még ma.
Sárga reczeficze,
Sárga réz az itcze,
Sárga földig iszom
Ma magamat.

Kék a, kék a buzavirága,
Kék a rózsám szép szemepárja.
Hallod-e, mit dalol

A fürjmadár,
Pitypalaty, ez a lány
De csapodár.
Pitypalaty, ha az is,
Falu legszebb lánya,
Pitypalaty, ha az is,
Meghalok utána.
Kék buza virága,
Kék a szeme párja,
Kék a mennyország is,
Bizonyára.

Piros, piros az laboncz vére,
Kurucz vágás annak a bére.
Labonczot, ha látod,
Üsd, nem apád,
Csúf német sasnak úgy
Uljk torát.
Nosza hát, katonák,
Mindenütt az hátán,
Ugy nevez fiának
Béri Balogh Ádám.
Piros a dolmánunk,
Piros vért kívánunk,
Piros a mező is,
Merre járunk.

Nagy Zoltán.

Magyarországon ma már csak két jövedelmi forrás hoz igazi hasznot: a kártya és az osztályorsójáték.

Ez az új Magyarország gazdasági erkölése.

Megfojtották az ágyban.

Rémes rablógyilkosság.

A vas megyei Kemenes községben vakmerő rablógyilkosság történt vasárnap éjjel, a mikor is egy vándorművész lett a gyilkosság áldozata. Az eset részletei ezek:

Vasárnap reggel egy Stoler mann Ferdinánd nevű stájerországi bűvész érkezett Kemenesre és Breiner Fülöp nevű odaváló lakos korcsmájában szállt meg, a hol aznap este bűvészeti előadást is tartott. Az előadásnak igen sok látogatója volt s a kiosztott belépőjegyekből, valamint a tányérozásból szép összeget szedett össze a bűvész.

Ezt a pénzt megirigyelte Wentner Jakab odaváló suhancz, a kit a bűvész az előadás tartamára fogadott fel, hogy neki segédkezzen. A mikor az előadásnak vége volt, Wentner behordta a bűvész csomagjait annak szobájában, de ez alkalommal a szobában elrejtette Wentner Ignác nevű unokatestvérét is, a kivel már előre megállapodtak, hogy a bűvész pénzesz elrabolják.

A mikor Wentner Jakab a dolgát elvégezte, a bűvész kifizette őket s ekkor ő is belopózott a bűvész szobájába, a hol mind a ketten az ágy alá rejtőzködtek el. Éjfél után volt már, a mikor a bűvész aludni tért, de alig feküdt le, neszt hallott a szobában, mire felugrott, hogy lámpát gyujtsa.

Erre azonban nem volt ideje, mert a két suhancz leszoritotta az ágyba, a hol addig fojtogatták, míg megfult. A két suhancz ekkor átkutatta a meggyilkolt ember zsebeit s a mi pénzt nála találtak, elrabolták.

A két gyilkos a halott embert kivitte a falu alatti patakba, utitáskáját és ruháit pedig egy szalmakazalban rejtegette el. A vendéglős másnap reggel csakugyan azt hitte, hogy a szoba vendége megszökött az éjjel, csak később érkezett híre, hogy a patakban egy holttestet találtak, a ki nem volt más, mint az eltűnt bűvész.

A csendőrség még aznap délelőtt kiderítette a gyilkosokat, a kik azt vallották, hogy ők csak lopni akartak, de mert a bűvész rajtakapta őket, önvédelemből követték el a gyilkosságot.

Szocziálista lázadás.

febr. 4.

(A szolgabíró hivatal. A szolgabíró az asztalnál ül, az ajtóban három oláh paraszt áll.)

Szolgabíró: Mit akartok?

Oláh paraszt: Tekintetes szolgabíró ur, eljöttünk bejelenteni, hogy jövő vasárnap népgyűlést akarunk tartani a község háza előtti téren.

Szolgabíró: A jövő vasárnap nem engedélyezem. Nagy hajtóvadászat lesz a községben és szükségem van az emberekre.

Oláh paraszt: De tesszen megengedni, mert fontos dologban akarunk gyűlésezni.

Szolgabíró: Ne locsogj. A jövő vasárnap hajtóvadászat lesz az erdőtükbén. Minden oláh paraszt ott legyen. Értitek? És most mars ki.

Oláh paraszt: Tekintetes szolgabíró ur, a mi parasztjaink nem lehetnek ott, mert úgy beszéltek már meg, hogy vasárnap a jegyző ur dolgairól fognak tárgyalni, a ki elsikkasztotta a község pénzeit.

Szolgabíró: Egy hangot se a jegyzőtökről, mert lehasítom a fületeket. Hajtóvadászat lesz és semmi egyéb. Pakkoljatok.

Oláh paraszt: Ha már mindenáron belénk akar lövetni, már inkább népgyűlésen, mint hajtóvadászaton essék ez meg velünk.

Szolgabíró: Mit, megtagadjátok az engedelmisséget? Hé, csendőr, vigye ki ezt a három parasztot és tartsa a hüvösön őket.

(Ezalatt az utcán oláh parasztok ácsorgnak, a kik várják, hogy milyen hirt hoz a három küldött, a szolgabíró lenéz az utcára s meglátja az ácsorgó népet.)

Szolgabíró: Hisz ez valóságos lázadás! Hé, csendőr, szaladjon a postára és adja fel ezt a táviratot (olvassa.) Alispán Nagyszeben. Kérek rögtön egy század katonaságot és egy szakasz csendőrt. Nép lázong község háza előtt. Helyzet veszedelmes.

Csendőr: Jelentem alásan főszolgabíró ur, bajos dolog lesz így egyedül a nép közé kimenni.

Szolgabíró: Ettől a néptől fél? Hát értett ez a nép már valakinek? Micsoda csendőr maga, hogy még ezt se tudja.

Csendőr: Jelentem alásan főszolgabíró ur, a táviratból azt hittem, hogy csakugyan...

Szolgabíró: Ne okoskodjék. A távirat nem magának szól, hanem az alispánnak, annak kell abból érteni valamit és nem magának. Maga ne értsen itt semmit. Adja fel a táviratot. Mire a távirat ott lesz s a katonaság megjön, akkorra majd csak visszük annyira, hogy a nép fellázadjon. Vagy már erre sem lehet használni magukat?

Csendőr: Értem, szolgabíró ur! (Az ajtón el.)

SZINHÁZ.

Műsor:

Csütörtök: Frizzo vendégszereplése (B. bérletszünet).

Péntek: Frizzo vendégszereplése (C. bérletszünet).

Szombat: Dr. Nebántsvirág (A. bérlet).

Vasárnap délután: Aranyember, este: Gárdisták.

Frizzo-Fregoli harmadik vendégszereplése is zsufoolt ház előtt folyt le s zsufoolásig meg fog telni, a színházi pénztár jelentése szerint, a színház ma és holnap is. A kik jegyre akarnak szert tenni, jó lesz tehát, ha előre gondoskodnak arról.

Dr. Nebántsvirág. A sok bűvészkezdés és artista-mutatványok után szombaton végre megkezdődnek színházunkban a színházba való előadások is. Dr. Nebántsvirág kerül szombaton este színre, ez a pompás, kaczagtató bohózat, melyben a múlt vasárnap az összes szereplők nagyon tetszettek,

de különösen Sebestyén Géza aratott nagy sikert. Helyenként a derűtség olyan nagy volt, hogy az előadás a nézőtér tetszésnyilvánításai miatt percekig szünetelt.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

Február 6-án. Kefegyári munkások táncszünetje a „Margit“-fürdő disztermében.

Február 7-én. Iparos kör bálja a Bikában.

Február 13. A debreczeni „Függetlenségi Kör“ bálja a Bika szálloda disztermében.

Február 13-án. A „Debreczeni Első Temetkezési Egylet“ táncmulatsága a „Koronában“.

Február 13-án. A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok estélye.

Február 14-én. Fillér-egylet tésestélye a Bikában.

A református nőegylet mulatsága.

A debreczeni református jótékony nőegylet vacsorával egybekötött táncmulatsága kétségkívül nagy erkölcsi és anyagi hasznot fog hozni az árvák és szegények gondozásában fáradhatatlan egyletnek. A táncmulatságot megelőző vacsorán mintegy száz fiatal urleány fog felszolgálni, a különböző sátorokban pedig a nőegylet választmányának tagjai fognak működni. — A rendezőség mindent elkövet, hogy sikerüljön ez a házi estély, mi hisszük, hogy ott mindenki jól fog mulatni. A rendezőség táncrendezőket is kért fel, kik ifj. Orezy István vezetése alatt gondoskodni fog arról, hogy a vacsorát kiváló kivirradtig tartó tánc kövessen. Páholyjegyek még mindig kaphatók Zádor Lajos ur kereskedésében, a személyjegyeket pedig Benyáts Emil, Bartha Kálmán és Békés Lajos urak üzletében, valamint este a pénztárnál lehet váltani. Páholyjegyét személyjegyet is váltanak. — A névsor helyes közlése okául kéri a rendezőség a közönséget, sziveskedjék nevét a pénztár mellett elhelyezett asztalnál bemondani. — A kik valami étellel és itallal kívánnak járulni a vacsorához, méltóztassanak adományukat a mulatság napján, azaz szombaton délután 3 órától kezdve az Arany-Bika disztermébe nevük bemondásával felküldeni. Mivel pedig megtörténhetik, hogy valaki tévedésből nem kapott meghívót, egyszerű szóbeli megkeresésre Koncz Akos titkár a legnagyobb készséggel elküldi azt.

NAPI HIREK.

Biró Lajos Debreczenben.

— Érdekes felolvasás. —

— febr. 4.

Biró Lajos a kiváló tudós, a Debreczenben létesítendő egyetem javára e hónap 21-én, vasárnap délután 5 órakor a Bika szálloda disztermében felolvasást fog tartani.

A felolvasó ülés rendezését a Csokonai-kör vállalta magára, melynek égisze alatt az idén már olyan felolvasó ülésekben volt része Debreczen közönségének, a milyeneket

egyetlen vidéki város sem tud produkálni, kivéve a szegedi Dugonics-társaságot, melylyel most már teljesen egyenlő színvonalon áll a Csokonai-kör.

Az egyetemi bizottság és a Csokonai-kör kiküldöttjei tegnap állapították meg a felolvasó ülés módozatait s a belépő jegyek árát.

A tiszta jövedelem az egyetem céljaira fog fordítani, olyan formán, hogy egy alapítványt tesznek Biró Lajos nevére.

Az előadásra a páholyok ára 10 korona, az ülőhelyeké 2 korona, az állóhelyeké 1 korona és a diákjegyek 50 fillérben lettek megállapítva. Páholyok Zádor Lajosnál, egyéb helyek Tóth Béla, Csáthy Ferencz, László és társa és este a pénztárnál lesznek kaphatók.

A rendezést dr. Kardos Albert, a Csokonai-kör buzgó főtitkára és ezermestere, Harsányi Pál és Szojka Gyula vállalták magukra.

A műsor a következő lesz:

1. Hymnusz. Éneklé a főiskola énekára.

2. Üdvözlő beszéd, elmondja Komlóssy Arthur.

3. Biró Lajos felolvasása.

4. Bezáró beszéd, tartja dr. Ferenczy Gyula.

A felolvasó este után a Bika díszes éttermeiben étlap szerinti társasvacsora lesz. A vacsorán való részvételre ívet fognak köröztetni.

— Az egyetem és a városi tanács.

Az a széles körű mozgalom, melyet az egyetem létesítése ügyében megindítottak, a városi tanácsot is sorompó elé állította. A tanács maga is azon fáradozik, hogy az egyetem mielőbb létesüljön és ha a közgyűlés magáévá teszi a tanács határozatát, az esetben a debreczeni egyetem ügyét a legközelebb viszik a mielőbbi megvalósulásához. A tanács a jövő hét valamelyik napján az egyetem ügyével foglalkozik. Annak a tanácsülésnek kizárólag az egyetem tárgya lesz. A tanács akkor beható vita tárgyává teszi az egyetem ügyét és minden valószínűség szerint azzal a fontos és kiváló horderejű javaslatot meg a legközelebbi közgyűlés elé, hogy „Debreczen város törvényhatósága mondja ki, hogy a létesítendő egyetemen két felállítandó tanszék költségeit fedezi.“ Ez olyan nagy horderejű javaslat és olyan anyagi hozzájárulás Debreczen város részéről, mely méltó a városhoz és a melylyel a város mintegy biztos alapját veti meg annak, hogy a harmadik egyetem Debreczenben állítsák fel.

— **A tanári körből.** A debreczeni kerületi tanári kör f. hó 6-án, szombaton d. u. 4 órakor gyűlést tart az ev. ref. kollegium kis tanácstermében, a melyen dr. Eberhardt Béla és Barcsa János tanárok fogják ismertetni az új utasításokat és a melyre a kör tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— **Kivándorlások a megyéből.** Nap-nap után érkeznek a megyéhez kivándorláshoz szükséges utlevelek kiállítását célzó kérvények.

Tegnap is H.-Dorogról kért egy család utlevelet, hogy kivándorolhasson Hajdumegyéből Amerikába. Bizony szomorú, hogy a szintizta magyarságu, jól termő Hajdumegyéből is olyan nagy számmal vándorolnak ki az utóbbi időben.

— **Öngyilkos ö ember.** Hajduhadházi iradják: Danes András egész életén keresztül szorgalmasan dolgozott, de bizony nehéz életküzdelmek miatt nem tudott vénségére semmit sem gyűjteni magának. Hatvan éves korában azután elgyengülve, elbetegesedve egyedül magára maradt. Elk seredett pillanatában azután tegnap felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt.

— **Az ideai dohánybevéltés.** A debreczeni gazdaközönséget mélyen érdeklő helybeli dohánybevéltés ez évben — úgy látszik, — igen jó sikerűnek mutatkozik. Értesülésünk szerint a dohánytermés úgy mennyiségileg, mint minőség tekintetében kitűnően sikerült, a meenyiben a holdankénti termés átlagában a tíz métermázsát haladja meg s a kitűnő minőség mellett a körülbelül 400 koronás jövedelem bizonyít.

— **Gr. Csáky Adorján exhumálása.** Gróf Csáky Adorján holttestét, a kit pár hónappal ezelőtt temettek el Debreczenben, a család óhajására Szepesmegyébe, Szepesujvár mellett, Hotházra, a gróf Csáky-család temetkezési helyére szállítják. Ez irányban a család ügyésze már be is terjesztette a kérvényt a holttest elszállíthatására.

— **Vitás debreczeni tájképek.** A tanács mai ülésén érdekes ügy került elő. A város a párisi kiállításra a Hortobágyról és Debreczenről csoport képet állított ki. A fényképfelvételeket Lovag Csillinszky készítette és a felvételek 2000 koronájába kerültek a városnak. Ezekről a képekről levelezőlapokat akart sokszorosítani és forgalomba hozni Dávidházy Kálmán és Eperjessy István könyvkereskedő. Időközben azonban megtudták, hogy azokat a képeket már egy lipsei cég, kinek Chilinszky a matriczokat eladta, sokszorosította. A tanács azokat a matriczokat a maga tulajdonának tekinti és kérdést intéz most már Chilinszkyhez, miféle jogon adta el annak a külföldi cégnek a város által drága pénzen megfizetett képek matriczait.

— **Ha háboru lenne.** Akkor persze sok minden másképen lenne. De a katonaság azért minden eshetőségre szeret elkészülni. Így legujabban számítanak a motoros járművekre is, melyek esetleges háboru, vagy legalább is mozgósítás esetén jó szolgálatot tennének. A debreczeni 39-ik gyalogezred parancsnoksága például átírt a vármegyéhez, hogy írja össze azon egyének neveit, a kiknek motoros kerékpárjuk, teher vagy személyszállításra szánt motoros járművök van. Ezekről az emberekről azután hivatalos kimutatást készítenek a hadvezetőség számára.

— **A b.-ujvárosi hetivásárra** ezelőtt a megye minden részéből, így Debreczenből is, igen sokan mentek árulni csizmadiák, cipészek, asztalosok és szabók. B.-Ujváros képviselő testülete azonban szabályrende-

let hozott, melylyel vásárjairól kitiltotta a máshova való iparosokat. A miniszter ezt a szabályrendeletet jóvá is hagyta s így ezután a b.-ujvárosi vásárokon csak odaváló iparosok árulhatnak.

— **A katonai fogház-felügyelői lakása.** A Péterfia-utcai katonai fogház-felügyelői lakása, mint az állomásparancsnokság a tanácsnak jelenti, nem a legjobb karban van és átalakításra szorul. A állomásparancsnokság megkereste a várost, hogy az e hó 9-én tartandó szemlére, mikor is az épületet megvizsgálják, küldje el a képviselőjét. A tanács a szemlére Aczél Géza főmérnököt küldötte ki.

— **A Hittanszaki Önképző Társulat gyászja.** A református egyház egyik nagynevű lelkipásztora, a Hittanszaki Önképző Társulat első alapító elnöke Gulyás Lajos, ki 1895-ben egy 110 koronás alapítványt tett a társulat javára, kedden éjjel Kisujszálláson jobblétre szenderült. — A kör elnöke a tegnap este tartott gyűlésen midőn fájdalmas szívvel bejelentette, a Hittanszaki Önképző Társulat elhatározta, hogy gyászának és fájdalmának kifejezésére nagynevű volt elnökének sírjára koszorút tétet. Temetésén Harsányi Pál senior elnökkel és Kónya Gábor alelnökkel képviselteti magát, úgy, hogy Harsányi Pál a sírnál gyászbeszédet fog tartani. A kiküldöttek pénteken délelőtt a gyorsvonattal mennek, hogy a temetésen aznap délután jelen legyenek.

— **A „Polgári-kör“**, városunk egyik legtevékenyebb társasága a napokban ad beszámolót egy évi működésének eredményéről. Élénk emlékezetünkben van még a kör báljának erkölcsi sikere, mely az anyagi szintén fényes eredménnyel párosulva, méltán dicséri közönségének pártfogását. — A meghívó különben így hangzik: A „Debreczeni Polgári-kör“ évi rendes közgyűlését 1904. évi február hó 14-én délután 3 órakor tartja meg saját helyiségében (Piac-utca 7., I. emelet), melyre Czimedet tagtársi szeretettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Elnöki évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése az 1903. évi számadásokról. 3. Ugyanazok javaslata az 1904. évi költség-előirányzatról. 4. Könyvtári bizottság jelentése. 5. Leltárvizsgáló bizottság jelentése. 6. Indítványok, melyek 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg az elnökhöz beadandók. 7. Tisztújítás. — Debreczen, 1904. év február hó 1-én. Vecsey Imre, elnök. Kerékgyártó József, főjegyző.

— **Altisztek kérelme.** A 39. gyalogezred altiszti küldöttsége járt ma a városházán. Azt kérték, hogy a város engedje át szombat estére a Pavillon-laktanyában levő sorozó helyiséget, a hol az altisztek bált akarnak rendezni. A tanács a termet készségesen átengedte a bál céljaira.

— **Nyilvános elszámolás** a „Polgári-kör“ által folyó év január 23-án az Arany-bika dísztermében tartott jótékony célú táncmulatság bevételeiről és kiadásairól. Jegyekből volt bevétel 1035 korona. Felülfizetésből 187 korona, összes bevétel volt 1222 korona, kiadás volt 570 kor. 44 f. Tiszta jövedelem volt 651 kor. 56 fillér. Felülfizettek: Csóka Sámuel bálelnök 20 koronát, Vecsey Imre körelnök és dr. Magos György 10-10 koronát, Domahidy

Elemér főispán, Kovács József polgármester, Rácz Gyula alispán, Rácz István főispáni titkár és Dankó Béla 8-8 koronát. Bánai Péter 6 koronát, Rencsik Lajos főszámvevő, Szabó Kálmán tanácsos és Komlóssy Arthur 5-5 koronát, Czeglédi Gyula elnök, Moritz Ferenc, Komlósi Mihály, Szentesi János és Török Balint 4-4 koronát, Király Gyula, Biczó Gyula, Dobieczy Sándor, Boros Marton és Szűcs Mihály 3-3 koronát, Szathmáry Mihály, Antal Vince, Kerékgyártó József, Kerékgyártó László, Csáky János, Zöld Mihály, David Sándor, T. A., Liptai Gábor, Imre János, Annok Károly, Boros Józsefné, Kiss György, Hornyák András, Uszó István, Tiszai Imre és Dávid Minosy 2-2 koronát, Balogh Mihály, Halmos János, Sipos Antal, Harsányi Imre, Daku István, Kiss József, Kiss István, Kardos Kálmán, Pető Lajos, Sós István, Barna Lajos, Ferge István, Deák József, Polgári Marton és Pető Lajos 1-1 koronát. Fogadják a nemes szívű adakozók körünk nevében hálás köszönetünket. — A rendezőség.

Amerikai párbaj áldozata.

Dürr József 21 éves műegyetemi hallgató Mária-utca 17. szám alatti lakásán már tegnapelőtt öngyilkosságot akart elkövetni, azonban a házbeliek észrevették szándékát s a revolvert ki akarták venni a kezéből. Azután elment s leányokkal mulatott, pezsgőzött s a cigányokkal muzsikáltatta magát. Egy kissé mámorosan be is valotta a leányok előtt, hogy amerikai párbaja volt és éjjélkor öngyilkossá kell lennie. Tíz percczel 12 óra előtt azután csakugyan elő is rántotta revolverét és 3-szor mellé lötte magát. Állapota életveszélyes, a Rókus-kórházba szállították.

Zsidó trafikosok munkaszünete.

Most két éve Lukács pénzügyminiszter rendeletében meghagyta, hogy a trafikot szombaton is nyitva kell tartani. Ez a rendelet nagyon kellemetlenül érintette a vidéki zsidó vallású trafikosokat, a kik addig szombaton mindig becsukták a boltot s trafikot sem árultak. Reich verbói főrabbi vezetésével deputációban jártak a pénzügyminiszternél s kérték, mondaná ki, hogy ez a rendelet rájuk nem vonatkozik, mert nekik eddig is meg volt az a joguk, hogy szombaton csakva tarthassák a boltot s a rendelet következtében kénytelenek lennének lemondani a trafikálásról. A miniszter teljesítette a vidéki trafikosok kérését s kimondta, hogy azokra, a kiknek már eddig is volt trafikengedélyük, az 1902-ben kiadott rendelet nem vonatkozik.

Sztrájk a leányiskolában.

A cím vidám operett-históriát ígér és az is volna, ha nem apró gyermekeleányokról volna szó. Berettyó-Ujfaluban az elemi-és polgári leányiskola növendékei nagyon megharagudtak a tanítónőjükre és érthető lelkesedéssel mondták ki a sztrájkot. Negyven iskolás gyermek maradt odahaza és kerekén kimondotta, hogy addig nem is néz az iskola tájékára, a míg a tanítónőt el nem csapják. Igen ám, csak hogy ez bajosan történhetné meg, mert hát a tanítónő egyttal az iskola — tulajdonosnője is és aligha hihető, hogy hajlandó lenne önmagát elcsapni az állásából. — Nem szokatlan és nem is nagyon érthetetlen dolog ugyan, hogy a nebulók meghasonlanak a tanítójukkal, sőt sokszor éppen annak a tanúbizonyossága ez, hogy a tanító ugyancsak komolyan vette a maga hivatását. De apró gyermekeknek ily egyetértő elhatározása mégis gyanút kelthet.

Legalább is kívánatos volna, hogy az illetékes körök kezdjék meg a békéltető tárgyalásokat a kis sztrájkolókkal.

— **Egy évi fegháza itélt oláh pópá.** Tegnap délelőtt egy szászvárosi oláh pópá állt a kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdtbíró előtt. A pópá neve Mócza János. A Szászvárosban megjelenő „Libertate” oláh lapban igazgató cikket írt: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság” címmel, még a Mátyás-szobor leleplezése idején. A cikkben fadicsért olyan egyéneket, a kiket igazgatásért a törvényszék elítélt. E miatt a vádlottak padjára került.

Az esküdtbíró Mócza János pópát két kérdésben igazgatás vétségében bűnösnek mondotta ki, a melynek folytán a törvényszék vádlottat igazgatás és feldicsérés vétsége miatt egy évi fegházbüntetésre, 1000 korona melékbüntetésre, esetleg további 50 napi fegháza ítélte. Felmenteti a vádlottat a munka alól. Magát élelmezheti. A jogerős ítélet a „Libertate” lapban vádlott költségén fog közzé tétetni.

Számba vette az indokolás vádlott előéletét, azonban tekintettel volt arra, hogy a pópá a nép vezetője s mint ilyenek a cselekménye súlyos beszámítás alá esik.

Közvádó megnyugodott, védő semmi ségi panaszt jelentett be.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterem Piac-utca 44., dr. Ujfalussy haz. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratalnál levő kirakatokban.**

TAVIRATOK.

Kossuth Ferencz állapota.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órákor.)

Budapest, február 4. Kossuth Ferencz állapota ma reggelre nagyot javult. Az éjszakát nyugodtan töltötte, láza tetemesen csökkent s dr. Müller Kálmán egyetemi tanár kijelentette, hogy a beteg állapota a teljes javulás terére lépett.

90 éves püspök.

Budapest, február 4. Eszékről sürgönyzik, hogy Strossmayer, a magyarellenes igazgatásairól híres zágrabi püspök tegnap ülte szüleitének 90-ik évfordulóját, mely alkalomból számosan üdvözlötték s tiszteletére hálaadó istenítisztelet volt.

Lázadás egy faluban.

Budapest, február 4. Krassó-Szörénymegye Vermes községében véres zavargás ütött ki az ott lezajlott jegyzőválasztás miatt. Boksay főszolgabíró 6 pályázó mellőzésével a hivatalos jelöltet, Váray Jenőt jelentette ki megválasztott jegyzőnek, a mi miatt a lakosság közt óriási zavargás támadt. Kivezényelték a csendőroket, a kiket a nép kövel dobált meg. A csendőroket egyszer sortüzet adtak, de csak a levegőbe löttek. A nép szétszaladt s azóta csendőroket tartják fenn a rendet.

Orosz—japán háború.

Budapest, február 4. Port-Arturból jelentik: Három szibériai lovas-

ezredet Port-Artur felé indítottak. A tábori tüzérség legnagyobb része szintén vasuton mozgósítva lett Port-Artur felé. Négy ujonnan átalakított szibériai ezred, melyek eddig Haitzen-ben állomásoztak, parancsot vettek, hogy induljanak Port-Artur felé.

Egy kis földirati színrajz.

— február 4.

A színek, melyekbe ég a tenger öltözik, már kezdettől mély banyomást tettek az emberre, költők éneklik meg pompáját s festők versenyeznek legváltozatosabb árnyalatai visszaadásában. Ujabbán a komoly tudomány is tanu mánya tárgyává tette e természeti jelenségeket. Az összehasonlító földisme az, mely különböző égöveken s a tenger tükrén a sarkoktól az egyenlítőig végbemenő színváltozatokat nekünk megmagyarázza.

Az ég alapszíne a kék, de ez alapszín állandóan módosul, most a vizgőzök, majd a benne uszó porrészecskék mennyisége szerint. A zenith mindig kékebb, mint a horizont, mert a látkör aljától jövő sugárnak porral telítettebb légrétegeken kell átvergődnie. A vizgőz nem nyomja el annyira a kéket, ezért kékszínek a látkörön álló hegyek eső közeledtekor s közvetlen zápor után maga a menny is mélyebb kékszínt játszik. Ugyanazon égrészlet más és másképpen látszik, ha azt síkságról vagy ha magasból szemléljük.

Mennél magasbba emelkedünk, a különbség annál szembeötlőbb s 3000 méteren felül kékje annyira intenzív, hogy már-már a feketébe vegyül s élesen elüt a jégoscsok vakító fehérségétől. Híres a déli országok égének csoda-kékje; de az nincs mindenütt úgy. Az egyenlítő alatt, a hol a levegő csaknem mindig vizpárával teljes s állandóan esőre hajló, az ég fehéres-kékes s a fénygazdaság miatt valóságos opál-ragyogást ömleszt alá. Természetesen, vannak kivételek, például a Szamoa-szigetek s fensíkokon, mint a 2856 méter magas Quitoban, az ég színe indigó-kék.

Másképp van a sivatagokon; ott, bár ritkán felhőzik, de a vizgőz-hiány s a por, fehéres-szürke eget látat. Tarimbeck-ben ritkaság számba megy a tiszta kék ég a lég homok tartalma miatt. Hasonlót tapasztalt Sven Hedia Középpázsia sivatagjain. Bizonyára a por okozza azt, hogy a sivatag levegője több vörös fényt vet vissza s a nálunk kékek látszó távoli hegyek ott violaszín köntöst öltenek.

Száraz ég alj alatt nincs meg a színületek amaz enyhe s oly sokféle fokozata; ezért van az, hogy ott a legkülönbözőbb távolságok mintegy egymásba olvadnak, hogy nehéz őket megbecsülni, s a néző mintha tökéletesen üres térbe tekintene. Efféle észleletet többet leirt Ratzel a „Föld és élete” híres írója; e szempontból tárgyalja ugyan ő a tenger színét is.

A tenger vize, ugymond, vékony rétegekben és kis mennyiségben szintelen; nagyobb tömegben, ha tiszta, kobaltkék. Egészben azonban zöld vagy kék, s bir a kettő közötti minden színárnyalattal. Ha fehér tárgyat a tengerbe süllyesztünk, csakély mélységben zöldesen világít, a melyben pedig kékbe megy át a színe. Ugyanigy sekély öblök zöldek, távolabb, hol mélységek növekszik, már kékek. Zátonyoknál is zöld a tenger. Minél átlátszóbb a víz, annál több világosságot ver vissza. Innen az általános szabály, hogy mennél átlátszóbb, annál kékebb a tenger; mennél zavarosabb, annál inkább hajlik a zöld felé.

A menny tükrözése s a felhők árnya végül megnövelik a tenger színváltozatait

leginkább kiemelendőnek tartjuk azt a tényt, hogy Magyarország szántóföldje állandóan növekszik. Ez a legegységesebb, legreálisabb nemzeti kulturhaladás, a minék minden fenntartás nélkül örvevdhetünk.

A világ vajtermelése. Mullhalte Mihály statisztikai gyűjteménytaránál legutóbbi füzetében érdekes összeállítást közöl a világ vajtermeléséről. Az összeállítás szerint a f. hét fajok államai nem kevesebb, mint 63 880,000 tehénnel bírnak, melyek évenként 2 640 000 tonna vajat és sajtot termelnek legalább is 9 407,590,000 frank értékben. Az 1899. évi statisztikai adatok alapján összeállított kimutatás szerint a fontosabb termelő államok a következő arányban termelnek vajat és sajtot és pedig: Anglia 4 millió tehénnel 200 ezer tonna termelés; Franciaország 5 millió tehénnel 200 ezer tonna termelés; Németbirodalom 9 millió tehénnel 300 ezer tonna termelés; Oroszország 10 millió tehénnel 350 ezer tonna termelés, Magyarország és Ausztria 6 millió tehénnel 170 ezer tonna termelés stb. Magyarország és Ausztria termelésének óriási fellendülését élénken bizonyítja az a körülmény, hogy míg a kivitel értéke az 1895 évében alig érte el a másfél millió koronát, ez az érték az utolsó évben meghaladta a 11 milliót. Az Európán kívüli országok közül nagyarányú vaj és sajtotermeléssel bírnak az Egyesült-Államok 16 millió tehénnel és 610 ezer tonna termeléssel, valamint Kanada 2 millió tehénnel és 120 ezer tonna termeléssel. — Oroszország termelése az utolsó 10 évben majdnem megkétszereződött. Belgiumé hasonlóképen kétszeresre fejlődött, míg Olaszországé háromszorosra emelkedett.

REGÉNYCSARNOK.

Tiltott szerelem.

Olasz regény.

(11.)

VII.

Ettől kezdve folyton a kábulásban maradtak. Francziska engedékenységből és lelki gyengeségtől, Gusztáv vad szerelmi vágyában. És mert a szerelem minden más emberi érzelmeket elnyom, elhagyták és elhanyagolták a szegény beteget.

Nagyon rosszul viselkedtek. A pompás idő kicsapta őket a szabad természetbe, a virágzó föld buja, életereje szinte átment a testükbe. Otthon tartózkodniok kellett minden hangos beszédétől s ez terhükre volt s ingerelte őket. Kimentek hát a szabadba; sokáig elmaradtak s teljesen megfeledeztek kötelességükről. Szerették az elhagyott helyeket, a fák terítette apró térségeket, a fasorok közötti magányos utakat. S e találkozásnál Gusztáv határtalanul szenvedélyes volt; elhozta szinte szűzies lelkének egész hevét; Francziska szép és fürgé volt, kissé kacér és kegyetlen, de előkelő, finomult érzésű. Ösztönszerűleg kerültek minden alkalmat és minden okot, mely lelkiismeretüket felkeltette volna. A mikor hazulról elmentek, egyik vagy másik mindig így vigasztalódott; „Ugy látszik, hogy a mama jobban van; ma legalább nem panaszkodott.“ És ezzel ott hagyta. De Klára asszony az üres szobában, melyben a félig csukott ablaktábláknál beszűrődő vakító világosság a falak kopaszságát még kirívóbbá tette, ne-

hez, komor bánattal feküdt; érezte, hogy közeledik a vég. Eleinte nem tudott a két fiatal viszonyáról. Hosszu keserves órákon át feküdt ágyában, láztól elgyötört; a bágyadt, fénytelen szemek a szenvedéstől megüvegesedtek. Hosszu lesóványodott kezei különös reszketéssel tapogatóztak a bizonytalanban. Aztán inni akart; szeretett volna egy csésze teát, hogy megadvesítse kiszáradt torkát. Zsuzsi minden pillanatban benézegetett, hogy megnézze, nincs-e valami szüksége; hozzáment, odatartotta a csészét a beteg ajkához és feltámasztotta.

— Hol vannak megint — ök?
— Ah, nagyságos asszonyom, ki tudná azt megmondani.

Klára asszony reszketett; a szolgáló olyan különös gunyos módon mondta e szavakat.

— Hova mentek? Mit csináltak ott künn oly sokáig? — Ah, hát ezért!

Hirtelen világosság támadt agyában s a gyanu, mely egyszerre rémes arányokat öltött, felkeltette szívében a hirtelen haragot.
— Ah, hát ezért! Óh, a nyomorultak! Óh, a nyomorultak!

Éppen akkor lépett be Éva, meztelen karjában virágokat hozva. Mosolyogva közeledett a beteg ágyához; olyan szép volt ez a gyermek! De a mikor az öreg asszony forró, nedves kezével magához szoritotta a gyermek fejét s ez érezte, hogy nyakára és orozáira forró, keserű könnyek hullanak s amikor az öreg asszony homlokán csókolta, nehéz, beteges lehelletével rálehel s a mikor zokogás közben hallotta az atyja nevét emlegetni, akkor nagyon megszeppent és menekülni iparkodott. Megfogta a beteg öreg asszony kezét, a szeme közé nézett s szinte fuldokolva kérlelte:

— Édes nagymama, mi a bajod, ki bántott?

(Vége.)

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Február 4.

Készáru : változatlan.

Buza áprilisra	7.87—7.88
„ októberre	7.65—7.66
Rozs áprilisra	6.59—6.60
Zab	5.49—5.50
Tengeri májusra	5.82—5.83

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjától

27/1904.

Pályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának az ablábi határidő lejárta után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésén a tisztifőügyészi és gyám-pénztárnoki állások fognak választás útján betöltetni, mely állások közül a tisztifőügyészi állás 4000 korona fizetésből, 600 korona lakbérből és 1000 korona irodai átalányból, a gyám-pénztárnoki állás pedig 2200 korona fizetésből és 500 korona lakbérből álló javadalmazással van egybekötve.

Megjegyzetjük, hogy a gyám-pénztárnok Debreczen sz. kir. város szervezési szabályzatának 143. ik §-a értelmében 2 évi fizetésének megfelelő, vagyis 4400 korona biztosítékot köteles letenni.

Azok tehát, akik erre az állásokra pályázni kívánnak s az 1883. t. cz. 5. §. 4. pontja VIII-ik bekezdésében, illetve ugyanezen törvényzcikk 18. §-a I. bekezdésében előirt minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő-bizottság elnökéhez **folyó évi márczus hó 1-ső napjának délután 5 órájáig** annyival inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ezuttal egyszeremind a fokzatos előléptetés útján esetleg megüresedő állásokra is pályázat nyittatik.

Debreczen, 1904. január 19.

Domahidy Elemér,
főispán.

Meghívás.

AZ ÉRMELLÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR

1904. évi február hó 14-én, délelőtt 9 órakor
Székelyhidon, a takarékpénztár üzlethelyiségében

XXXI-ik rendes közgyűlést

tartja, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az 1903-ik évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
3. 2273.— korona értékű váltó és kötelezvény leírása.
4. Tiszta nyereség felosztása.
5. Jótékonycélokra fordítandó összeg felosztása.
6. Az alapszabályok 51. és 94. §-ának módosítása.
7. 5 igazgatósági, 5 póttag, 3 felügyelő-bizottsági és 2 póttag választása.
8. A közgyűlési jegyzőkönyv jóváhagyására két részvényes választása.

Figyelemztetés. 1. A közgyűlésen szavazataikat csak azon részvényesek érvényesíthetik, kik saját neveikre szóló és a közgyűlést legalább 30 nappal megelőzőleg neveikre átírt részvényeiket személyesen, vagy meghatalmazott részvényes társaik által a közgyűlés megnyitása előtt az igazoló bizottságnak bemutatják.
2. Az évi mérleg és az erre vonatkozó iratok az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Az igazgatóság

